

Broj: 02-33-3032/24
Sarajevo, 05.06.2024.godine

ZASTUPNIČKI DOM
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH
n/p Tajnika

VLADA FEDERACIJE BIH
n/p Tajnika

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 14-06-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	-02-	314	124

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Veza: Akt Tajnika Vlade Federacije BiH broj: 03-04-1037-10/24 od
31.05.2024.godine

Poštovana/i,

Federalno ministarstvo zdravstva zaprimilo je akt Tajnika Vlade Federacije Bosne i Hercegovine broj:03-04-1037-10/24 od 31.05.2024.godine, sa zastupničkim pitanjem zastupnika Marijana Marjanovića na koje se traži odgovor. Naime, Marijan Marjanović zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, je na redovitoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH održanoj 28.05.2024.godine uputio zastupničko pitanje iz oblasti zdravstva.

S tim u svezi, u privitku akta dostavljamo Vam odgovor Federalnog ministarstva zdravstva.

S poštovanjem,

MINISTAR

Dr. Nediljko Rimac

PRILOG:
- Kao u tekstu

ODGOVOR
NA ZASTUPNIČKO PITANJE MARJANA MARJANOVIĆA
ZASTUPNIKA U ZASTUPNIČKOM DOMU
PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, travanj 2024. godine

Marjan Marjanović, zastupnik u zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, na 11. redovnoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH održanoj 28.05.2024.godine postavio je zastupničko pitanje:

„Poštovani, kako se nedavno obilježio dan medicinskih sestara, uz redovito čestitanje i isprazne priče na cijelom teritoriju BiH. Zanima me hoćete li do sljedećeg dna sestrinstva donijeti pravilnik o specijalizacijama u sestrinstvu i primaljstvu?“

Na postavljeno zastupničko pitanje Federalno ministarstvo zdravstva daje sljedeći

ODGOVOR

U okviru Projekta „Jačanje sestrinstva u BiH“ koji se u Bosni i Hercegovini, u suradnji sa Federalnim ministarstvom zdravstva provodi unazad desetak godina, uz financijsku podršku Vlade Švicarske, a putem implementacione jedinice FaMI, tijekom 2022 godine kroz Komponentu 3 Projekta-Javno obrazovanje u sestrinstvu provedena je procjena potreba za specijalizacijama medicinskih sestara. Kroz ovo istraživanje dobijeni su odgovarajući rezultati, kao i zaključci glede definiranja, organiziranja i provedbe specijalizacija za sestrinstvo u Federaciji BiH.

Gore pomenuto istraživanje ukazuje da je planiranje specijalizacija medicinskih sestara-tehničara u Federaciji BiH neophodno, također je istaknuto da je jednako važno definirati vrste specijalizacija koje su potrebne, te tko će provoditi specijalizacije, hoće li to biti obrazovne institucije (fakulteti zdravstvenih studija) ili klinički centri ili kombinacija. Nadalje, istraživanje ukazuje da je važno također imati jedinstven nastavni plan i program usklađen prema EU direktivama, te se voditi zemljama koje imaju dosadašnju dobru praksu. Sustav sestrinskog obrazovanja u Federaciji BiH zastupljen je na četverogodišnjem srednjoškolskom obrazovanju, preddiplomskom obrazovanju (stručnom ili sveučilišnom), te diplomskom obrazovanju (magistarski studij), ali u nekim zemljama su prisutne i horizontalne edukacije, u obliku specijalističkih smjerova. Proučavajući primjere organizacije u zemljama EU i SAD-a, ističu se dobri primjeri organiziranog sustava sestrinskog obrazovanja. Razine obrazovanja se opisuju jasno određenim kompetencijama i potrebom na tržištu rada. Ukoliko se bude odstupalo od

ove dobre prakse, moguće je da u daljnjoj budućnosti imamo problem sa hiperprodukcijom specijalista, te sa kompetencijama između različitih obrazovanja medicinskih sestara-tehničara, samim tim problem sa nostrifikacijom, tj. priznavanjem diploma između država, što može činiti veliki problem medicinskim sestrama-tehničarima koji migriraju.

Nadalje, u ovom provedenom istraživanju, od ukupno 45 anketiranih ustanova, njih 55.6% smatra da postoji potreba za specijalizacijama, dok preostalih 44.4% ustanova se izjasnilo da u njihovim ustanovama ne postoji potreba za specijalistima. Pregledom izjašnjavanja ustanova o potrebnim pojedinačnim specijalizacijama, najizraženije su potrebe u području sestrinstva u zajednici nakon čega slijede specijalizacije u području zdravstvene njege u obitelji i palijativnoj njezi te mentalnom zdravlju i pedijatriji .

Od 37 ustanova s razine primarne zaštite, podjednak je omjer ustanova koje specijalizacije medicinskih sestara smatraju potrebnim (51.4%) i onih koje, za vlastitu ustanovu ne smatraju potrebnim provedbu specijalizacija (48.6%). Nadalje, na nivou sekundarne zdravstvene zaštite, četvrtina anketiranih ustanova ne iskazuje potrebu za medicinskim sestrama specijalistima u odnosu na 75% smatraju specijalizacije potrebnim. Najizraženija je potreba za specijalistima zdravstvene njege u obitelji , zatim palijativnoj njezi, u pedijatriji , te na internom odjelu. Također, uočava se izraženija potreba za specijalistima u onkologiji i hitnim stanjima

Dio ustanova ima potrebu za specijalizacijama, ali navode poteškoće u finansijskom iznošenju edukacije medicinskih sestara zbog uvođenja njihovih zamjena, te navode i probleme u zadržavanju kadra zbog njihova napuštanja radnih mjesta. Navode da su na ovo pitanje odgovarali aproksimativno, posebno naglašavajući da nije u potpunosti jasno koje usluge daje medicinska sestra sa završenim srednjoškolskim, a koje ona s visokoškolskim obrazovanjem, a što upućuje na potrebu jasnijeg definiranja kompetencija sestara sa srednjim odnosno visokim obrazovanjem.

Istraživanje, takođe ukazuje da je u Federaciji BiH neizbježno razviti sestrinsku profesiju u kontekstu specijalizacija, na temelju primjera dobre prakse iz inozemstva, gdje većina zemalja u razvijenom svijetu ima razvijene specijalizacije medicinskih sestara-tehničara, kao i pravnu osnovu za uvođenje specijalizacija za sestrinstvo.

Gore navedeni rezultati istraživanja predstavljaju osnovu za naredne aktivnosti Federalnog ministarstva zdravstva vezano za dalji razvoj kapaciteta u sestrinstvu u Federaciji BiH, uz uvažavanje dobrih praksi i iskustava u okruženju, prateći EU direktive, te cijeneći stručni stav sestrinske struke u Federaciji BiH.

Pored gore navedenog istraživanja, Federalno ministarstvo zdravstva je takođe u suradnji sa FaMI organizacijom u okviru Projekta, pokrenulo aktivnosti na formiranju sestrinske komore na federalnoj razini. Ovo iz razloga zakonom definiranih obveza o neophodnosti formiranja federalne sestrinske komore, kao i zbog neophodnih stručnih preporuka od strane iste glede uvođenja specijalizacija za sestinstvo u smislu vrste i dužine trajanja specijalizacija, strukture i sadržaja specijalizacija, načina organizacije specijalizacija i slično. Federalna sestrinska komora, i pored podrške Federalnog ministarstva zdravstva i Projekta jačanja sestinstva u BiH još uvijek nije formirana, a neophodna je za dalje jačanje sestrinske struke.

Napominjemo, da je Federalno ministarstvo zdravstva u svom programu rada za trogodišnji period planiralo aktivnosti glede revizije postojećih odnosno donošenja novih zakona o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, a što će podrazumjevati i izradu odgovarajućih novih provedbenih propisa. Federalno ministarstvo zdravstva je zaprimilo i inicijativu za donošenje novog Zakona o sestinstvu i primaljstvu od strane Upravnog odbora Komore medicinskih sestara i tehničara Hercegbosanske županije s obrazloženjem da se navedeni postojeći zakon mora uskladiti s novim obrazovnim sustavom, kompetencijama, dužnostima, kontrolom kvalitete, stručnim nadzorom i sestrinskim specijalizacijama, te će se ova inicijativa svakako uzeti u razmatranje i u kontekstu razvijanja programa specijalističkog usavršavanja sestara, a što je i jedan od zaključaka Konferencije o sestinstvu u Bosni i Hercegovini.

Glede svega gore navedenog, Federalno ministarstvo zdravstva će, sukladno sa svojim nadležnostima nastaviti koordinirati stručne udruge i postojeće formirane komore na razini kantona do formiranja komore na federalnoj razini, a u svezi definiranja programa sestrinskih specijalizacija, kao i sve Projektom Jačanja sestinstva u BiH, planirane aktivnosti glede inkorporiranja do sada urađenih standardnih operativnih procedura za sestre koje rade na svim razinama zdravstvene zaštite (SOP-ovi) u standarde i normative zdravstvene zaštite i nomenklaturu usluga u F BiH, te inkorporiranja sestrinskih kompetencija u sustav zdravstvene zaštite.